

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ „FILOSOFIA ȘI SEMNIFICAȚIA VIEȚII” A 3-A EDIȚIE

Universitatea din Birmingham, Marea Britanie
21–23 iulie 2020

Filosofia și semnificația vieții, acest subiect fascinant pe care îl putem considera o permanență în contextul preocupărilor filosofice ale umanității, este deosebit de fascinant și de actual totodată. Conferința internațională organizată de Universitatea din Birmingham pe tema semnificației vieții a ajuns în acest an al provocărilor, 2020, la a treia ediție. Conferința a reunit peste 50 de prezentări cu autori proveniți de pe toate continentele și s-a constituit ca un eveniment filosofic de prim rang. O parte a numeroaselor comunicări a fost redată prin ZOOM în timp real, o parte au fost redade prin înregistrări disponibile timp de două săptămâni pentru participanții înregistrați la conferință, cu sau fără lucrări.

Una dintre direcțiile de interes a fost reprezentată de precizarea termenilor, o serie de comunicări propuse și prezentate abordând semnificația vieții printr-o discuție a sintagmei „semnificația vieții”. Menționăm în acest sens comunicările *Is it Important What We Achieve? Consequentialism in the Meaning-in-Life-Debate* (Markus Rüter); *Meaning and Mistakes in Philosophy and Life* (Benjamin Murphy); *Meaningfulness as mattering: Some surprising implications of a platitude* (Michael Prinzling); *Some possible meanings of the „Meaning of Life” and the „Meaninglessness of Life”* (Richard Allen) și *The Meaning of Life: What We Mean By „Meaning”* (Aaron Brooks).

O conexiune filosofică relevantă a fost identificată între semnificația vieții, religie și Dumnezeu: *Creating Meaning after the Death of God* (Anton Rennesland); *Religious experience and existential feeling. Retrieving divine encounter through the ritualization of text: an exploration* (Bernice Brijan); *The Afterlife and Liminal Bodies* (Margaret Kamitsuka); *The Meaning in Life as Recognition of God’s Wisdom: A Supernaturalist Argument Inspired by Abū Mansūr al-Māturīdī* (Ramon Harvey) și *What if God was all of us?: why the definition of ‘God’ matters in analytic discussions of meaning in life* (Asheel Singh).

Pentru tematica generală a contribuțiilor teoriilor filosofice consacrate, sau mai noi, relevante pentru descrierea semnificației vieții au contribuit cele mai multe dintre comunicări: *A Judgment: „Even if we live according to objective norms, the meaning of life will not be lost”* (Nobuo Kurata); *A New Existential Absurdity: The Apocalypse and Value* (Carieen Susan Smith); *A Problem for Interpretivist Accounts of Life Meaning* (Charles Repp); *Causality and the Narrative Meaning of Life* (Mirela Oliva); *Deep Personal Meaning*, de James (Drew) Chastain; *Externalism, Internalism, and Meaningful Lives* (Iddo Landau); *Is it Important What We Achieve? Consequentialism in the Meaning-in-Life-Debate* (Markus Rüter); *Meaning and Consciousness* (Nino Kadic); *Meaning as Final Personal Value of Ways of Life* (W. Jared Parmer); *Meaning-Incompatibilism Concerning Free Will: Libertarianism and Meaning in Life* (Xin Jin); *Meaning in life, happiness and intrinsic good* (Søren Harnow Klausen); *Meaningfulness without freedom of action* (Bryony Pierce); *Mitigating the joke of happiness & the meaning of life* (Eri Mountbatten-O’Malley); *Passionate Yearning Theory as an Alternative to African Theories of Meaning in Life* (Aribiah David Attoe); *Relationships as Basic Constituents of Meaning in Life* (Sandy Koullas); *Sense and Sublimity in Relational Accounts of Meaning* (Charles Potter); *Taking subjectivism metaphysically seriously* (William A. Sharp); *The Humanity Theory of Life’s Meaning* (Josh Chang); *Thick and Thin Selves Reconsidered* (Ikuro

Suzuki); iar Christophe de Ray a abordat argumentul naturalist raportat la semnificația vieții [deși inițial propusese tema deloc mai puțin interesantă *You shouldn't hold philosophical beliefs that make your life meaningless*].

O serie de investigații a valorificat ideile unor filosofi marcanți în sensul evidențierii unor idei deosebit de importante privind semnificația vieții *Beauvoir on Meaning in Life* (Kiki Berk); *Merleau-Ponty and Brandom: Articulating the Necessity of and Limits to a Philosophy of Meaning in Life* (Jag Williams Espiritu); *Moral Perfection and the Meaning of Life in Kant's Transcendental Idealism* (Hirotaro Nakayama); *The Existentialist Badiou: Deriving a Badiouan Theory of Meaning in Life* (Jairus Diesta); *The Meaning of Life: An Afro-Pantheistic Reading of Albert Camus* (Kunle Oluwafemi Olalere); *The Meaning of Life: Ethics and God in Wittgenstein and Spinoza* (Jordi Fairhurst) și *Wittgenstein's Dissolution of the „Problem of Life”* (Fionn O'Donovan).

Am identificat o altă temă mai generală de mare interes pentru semnificația vieții, și anume afirmarea vieții, dragostea și moartea: *Beyond Death: Indian Philosophy and meaning of life* (Kalpita Bhar Paul); *Is the Human Predicament a Fate Worse Than Death?* (Ema Sullivan-Bissett); *Temporal Infinity and the Value or Meaning of the Universe* (Vijay Mascarenhas); *The Meaning of Life is the Pursuit of Love* (Heidi Cobham) și *What Is Birth Affirmation?: The Meaning of Saying 'Yes' to Having Been Born* (Masahiro Morioka, Keynote Speaker).

De asemenea, s-au remarcat comunicări interesante provenite dinspre domeniile Psihologie și Psihiatrie, dezvoltate într-o abordare trans-disciplinară cu semnificații filosofice: *Delusion and Meaningfulness: Phenomenological and Narrative Analysis* (Rosa Ritunano); *Mental health, rationality and the meaning of life: the case of delusions* (Lisa Bortolotti, Keynote Speaker) și *Mind the gap: psychiatric diagnosis and meaning-making process* (Francesca Brencio).

Într-o sferă mai largă a preocupărilor pentru cultură și raportarea filosofică la cultură am remarcat lucrările: *The Meaning of Life in Classic Science Fiction* (Joshua Tepley); *The Meaning of Life, Metafiction, and the Suspension of Judgment* (Sylvia Wilczewska) și *Life's Meaningfulness and the Destruction of Cultural Heritage* (Joshua Thomas).

Conferința a lăsat sub semnul evidenței faptul că discuția despre semnificația vieții este o discuție despre semnificația vieții umane. Tocmai de aceea, deoarece ne raportăm la ființa umană în ceea ce are mai caracteristic (după mine, conștientizarea și valorizarea unei vieți finite) m-a uimit absența investigațiilor despre raportul dintre sensul și semnificația vieții, deși această direcție a fost implicit asumată întrucâtva, prin discuțiile despre internalism și externalism în înțelegerea și împlinirea semnificației vieții. Este posibil și să fi fost o tematică dezbătută pe larg la edițiile anterioare la care nu am participat.

În acest peisaj intelectual marcat de lucrări substanțiale, am remarcat o multitudine de idei pe care le-am considerat importante, dar pe care nu le pot aborda cu adevărat fără a transforma această prezentare a conferinței într-un studiu amplu sau chiar într-o carte. Cu toate acestea, în pofida rezervei față de generalizări, voi remarca demersul predominant axiologic prezent în comunicările prezentate la această ediție și importanța deosebită a clarificărilor terminologice și teoretice prezente în toate lucrările menționate, o atenție pentru distincțiile și întemeierile filosofice, precum și un ton bine ponderat al tensiunilor justificate între naturalism, raționalism, hedonism, utilitarism, normativism și pragmatism, precum și al celor dintre fenomenologie și psihologie-psihiatrie etc.

În cel mai profund sens filosofic, în universul uman restrâns și în cel extins către cosmos și eternitate, în ceea ce privește semnificația vieții umane, axiologia (și, din perspectiva mea și nihilismul, și chiar refuzul valorilor) întemeiază și orientează ontologia.

Henrieta Anișoara Șerban